

Barcelona 25 de Abril de 1924

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVII Número 2355 15 cèntims — Atrassats, 30

PERTENEGE LA BIBLIOTECA DEL ATENEU BARCELONÉS

L'UNIC QUE FALTA

Atracar a la lluna

Carquinyolis Berenguer

CALDAS DE MONTBUY

“LA CONFIANZA” Confiteria i Pastisseria

Els Carquinyolis Berenguer es vénen en totes les bones pastisseries de Catalunya

Resseguiu el món sencê,
companyies, monopolis,
i en lloc hi ha carquinyolis
com els de *Cân Berengué*.

Són fets exquisidament
i el que els tasti una vegada
durà sempre al pensament
aquella dolçor sagrada.

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes. 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

BAÇAR DE “LA UNIÓN”

OBJECTES PER A
Escriptori

Unió, 3

BARCELONA

LA NOVEL·LA ESTRANGERA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ES VEN PER TOT ARREU

Preu:

50 cts.

SU PESO aumentará rápidamente tomando

Arrenolecitina

Reconstituyente granulado

Vigoriza, da vida y bienestar

Venta en centros de específicos y farmacias

DEPOSITO: Conde del Asalto n.º 68, Farmacia

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, 51, botiga
EL REGULADOR

Telèfon A 62

BARCELONA

HERNIATS (TRENCA TS)

Voleu curar-vos les hèrnies? Voleu evitar el seu desenrotllo? Voleu prevenir-vos dels seus rerrils? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges. Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de lèrides segons el Dr. LISTER

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

LO INEVITABLE

L'aconteixement de la setmana, no ha estat ni el centenari d'En Clavé, ni el *match* Sáez-Alís, ni la desfeta del *Barcelona* a Irún, ni l'estrena de la revista *Bric a Brac*. L'aconteixement de la setmana, ha estat la segona ascensió de la casa número 15 de la Plaça de Catalunya per un xicot català. Havia pujat el primer, un portuguès, davant de quaranta mil persones. Podia haver estat un ianqui arriscat, un japonès grimpador, un alarb acrobàtic, o un alemany tossut, ple de lleis dinàmiques. Fóra igual. El català va presenciar l'hassanya del portuguès, i tota la sang catalana li va cridar: «Amunt!» I va pujar, i si no arribà dalt de tot, fou perquè la policia ho va impedir.

Aqueix català, sabia sense saber-lo aquell vers que En Maragall fa dir an En Serrallonga. «On ell no hi arribava, no volia que cap altre hi arribés». El català, amb aficions de sargantana, capgirava el vers, i an allí on un altre hi arribava, ell, hi volia arribar. No per patriotisme, ni per emulació, ni per utilitat, sinó per orgull, perquè ell era capaç d'això i molt més, perquè què s'han cregut, i per ficar-se-li a la barretina, i perquè, *pela* que sí! I ho féu.

Es podrà dir que l'Ignaci Sáenz de Ferràn, xicot de Barcelona, feia una imitació. Tant se val. Ell complia una llei de raça. ¿No hem imitat els teixits anglesos, i els vins i la pintura, i la poesia de França, i els sports anglesos? Doncs ell, imitava a un grimpador, perquè no podia imitar teixits, ni vins, ni productes químics, i ho feia en nom de la seva agilitat, exclusivament. Podia haver reptat al portuguès, podia haver-se contractat, o demanar permís almenys, però demanant permís, deixaria d'ésser català, sobretot català de Barcelona, i emprengué l'ascensió subversivament, sense dir-ho a ningú, ni avisar a la gent, ni donar-se fama. Ell, i les seves mans i les seves cames, contra tothom.

Si en lloc d'un gest acrobàtic, hagués sigut un gest dramàtic, hauríem dit que era un solitari. Ara, també ho és un solitari. Un solitari de l'assalt a les

parets, de les pujades verticals, de l'arribar a dalt de tot, de la vocació sobtada. Ell, potser no hauria pujat a cap primer pis per la paret, perquè fins ara no era costum, ni a cap arbre, perquè a ciutat els nois no agafen nius, però un dematí, el de divendres sant, va veure a un home que ascendia cap el terrat de la casa més alta, i que la gent restava astorada. Després escoltà les converses. Després, d'amagat, feu una prova, i, finalment, se llençà contra la casa alta, amb una empenta mística, de l'home ple de fe, qui es creu capaç de fer lo que faci qualsevol. Des dels almogàvers, fins als voluntaris de la Llegió Estrangera, a França, tots els catalans, han procedit així.

Aqueix xicot barceloní, diumenge, volia entrar en una casa pel terrat. Anys enrera, hauria marxat a la guerra de França, o més enrera encara, a la d'Àfrica o a la dels carlins. Ell és ell. A Barcelona no val a badar, i com que ell no bada, s'enfila fins al cel, sense permís de ningú, i per a que cap portuguès, ni anglès, ni gabatxo, li passi la mà per la cara.

PARADOX

Urbanitat

Quan el xicot, èmul d'En Nestor Lopes, el portuguès grimpador, fou agafat per la policia, aquesta el portà detingut cap a la delegació. La gent anà darrera xiulant, i els guàrdies simularen una càrrega. El xicot, naturalment, fou alliberat desseguida.

A l'endemà vàrem sentir comentar el fet a dos urbans. Els urbans, ho són més cada dia. Les casques tornen a ésser vermelles, a la mà porten un ceptre municipal, i la cara se'ls hi torna roja, no sabem si pel reflexe de la casaca, o per salut urbana, o perquè es posen coloret per a semblar més anglesos. I els urbans deien:

—Jo trobo que la policia ha fet malament en volguer agafar-lo.

—Doncs, què havia de fer?

—Esperar, o a dalt, al terrat, o al carrer, però no espantar-lo per a que pogués caure.

Pausa. L'urbà grimpadòfil, va afegir:

—Jo an aquest, en lloc de detenir-lo l'hauria protegit.

—Còm?

—Fent-lo «cabo» de bombers!

Solidaritat literària

Els escriptors catalans, han entrat en la internacional. No pas en la segona ni en la tercera; no pas en la d'Amsterdam, ni en la de Moscou, sinó en la de Londres. Es la internacional del P. E. N. No, no és res. Es un club internacional de poetes—P—d'ensagistes—E—i de novel·listes—N.—No. Es una mena d'església europea de banquets col·lectius i de «bombos» i «tus». Es una masoneria de gacetilles. Es una ordre de cavalleria de l'estilogràfica. Però com la internacional i la maçoneria i les ordres de cavalleria, és una institució útil i de nobles fins.

Ha quedat constituïda la secció catalana. Ja té segell. Ja ha fet un banquet. I si no té bandera és perquè no pot tenir-la. En Morera i Galicia és el cap visible i En López Picó l'invisible.

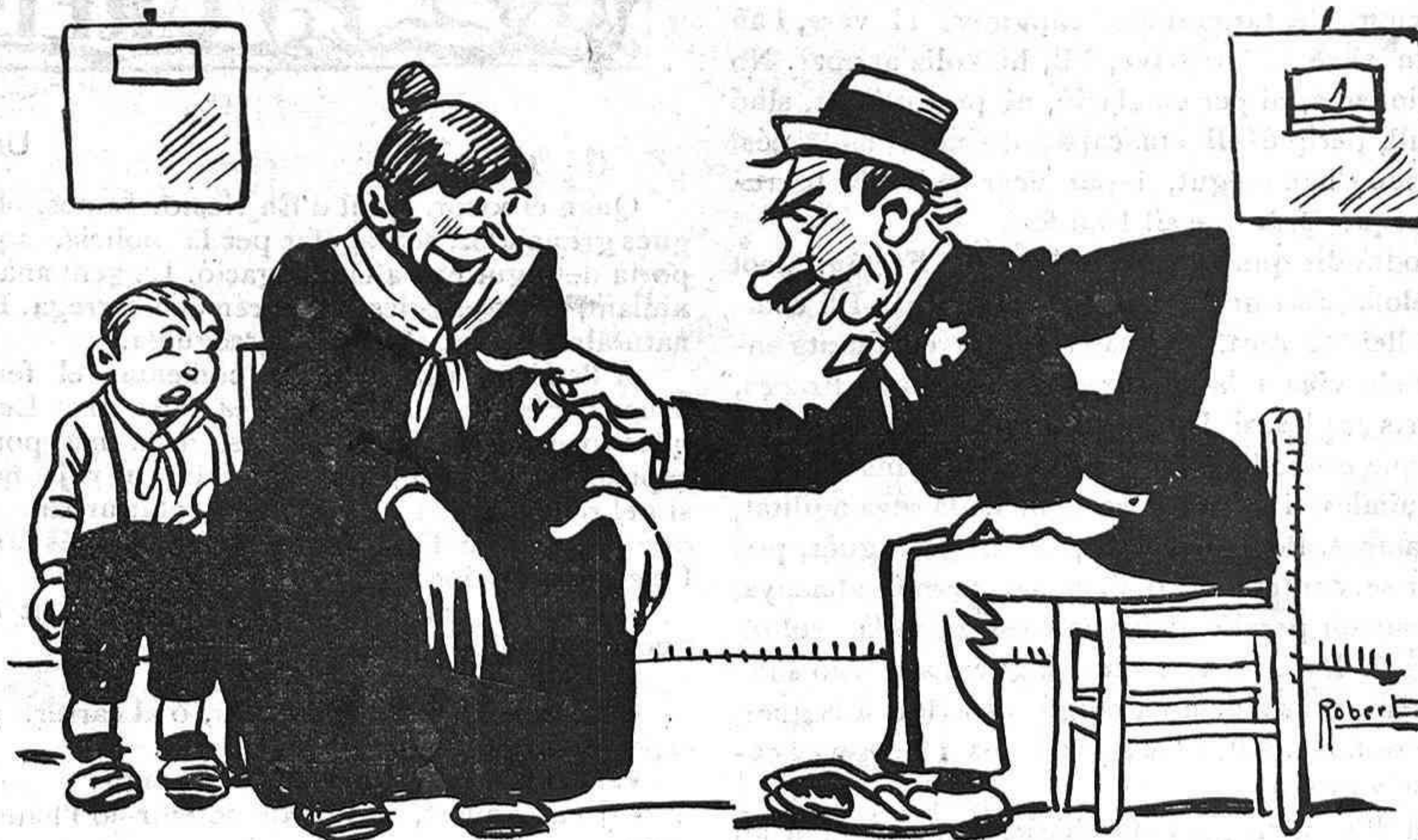
I l'escriptor que no sigui poeta, ni ensagista, ni novel·lista, els escriptors com ara nosaltres? Impossibile ingressar en aquesta llogia literària. Els escriptors afegirien al P. E. N. una majúscula indiscreta, i *La Veu* no podria publicar les convocatòries del club.

En lloc de mona, un mico

El noi dels Viñals esperava, com cada any, la mona que els enviava el senyor Llorenç de Viladova, que era el padri del Sisquet.

El dissabte esperaven la carta amb dalit i el carter passà de llarg, cosa que deixà abatuts a tothom.

LA PLAGA DEL DIA

—Vinc a dir-li que el seu noi, jugant a pilota, m'ha trencat un vidre.
—No te'l creguis, mamà. Ell en diu trencar vidres de fer un goal!

—Ja veureu com En Llorenç, aquest any no enviarà la mona. El noi ja té setze anys i és massa ganàpia per a rebre un present que sols és propi d'infants—això ho deia la senyora Mònica.

—Faria mal fet de no enviar-la—exclamava En Domènec—perquè En Llorenç és ric, no li ve d'aquí i no farà el ridícul per tres o quatre duros.

La qüestió era que havia passat el dia i la desil·lusió era gran al veure que l'obsequi no arribava.

* *

Serien cap allà les dues de la tarda, que estaven dinant tots a taula, quan trucaren a la porta.

—Serà el carter?—digué el xicot donant un salt corprès d'alegria.

Anaren a obrir. El qui venia era un home d'uns cinquanta anys, modestament vestit, que duia una mona autèntica, arrossegant-la quasi, sospesa d'una cadeneta.

—Què volia?

—Es aquí a casa els senyors Viñals?

—Per a servir-lo—digué En Domènec.

—Aquí els duc aquesta bestiola, que per cert els hi prego li comprin una gàbia, doncs m'ha mossegat tres vegades, i duc unes cames, que per a una exposició de verdancs crec que guanyaria un premi.

—I d'on ve aquesta fera?

—No ho sé; però me l'ha donada l'amo i m'ha dit: «Aneu al carrer de la Blanqueria i dueu-la an aquesta adreça».

Tots se quedaren com qui veu visions. Arreplegaren la bestiola i despediren al bon home que, tot baixant l'escala, remugava amb veu alta:

—Maleïda sia la bestiola i tots els que tenen aquesta mena de semi-persones!...

* *

—Això és una burla d'En Llorenç!—digué la dona

ELS BENS DE PASQUA

—Quanta llana!

mirant-se a la bèstia amb més [por que] alegria.
—Ara veuràs la carta que li escric.

I efectivament: En Domènec va agafar paper i ploma i, més o menys, posà aquestes breus ratlles:

«Estimat parent: Mai hauríem cregut que fessis la ximpleria que has fet. Hauria valgut més que en lloc d'enviar-nos un mico, ens haguessis remès una mona d'uns quants ous, que almenys no tindriem el barri tot esverat. Ton cosí, Domènec.»

Tres dies després rebien aquesta contesta:

«Benvolgut cosí: Per a dir-me que us enviés la mona, no calia escriure com has fet, que penso estaràs disgustat. Jo no sé de què em parles, però rep aquestes vint i-cinc pessetes que pots regalar al fillol en lloc d'un dolç, que per ésser ja gran és inoportú.»

No cal dir que quedaren anonadats. Però el mico que era de pronòstic reservat, els tenia aclaparats i lluny de fer-se guanyar les simpaties, li abocaven... afecte que estaven estemordits...

L'haurien assassinat amb mort vil i premeditada,

LA POR DE PECAR

—Que vol un barrejat?
—Dispensi, no sé si es pot barrejar, ja.

però la bestiola, que es veu que devia venir de l'home i no d'altre mico, els vigilava i no dormia amb els dos ulls raquítics que tenia.

*
**

Un divendres, trucaren a la porta i vegeren un senyor i l'home que havia dut el famós *mamífero*.

— Escolti; no varen rebre vostès fa uns quinze dies un formós mico de raça canària?

— Sí, senyor; per cert que ens té a tots ximplés.

— Doncs bé; no és a vostès a qui va dirigit aquest present tan magnífic.

— Doncs a qui?

— Al senyor de dalt. Com se diuen vostès?

— Viñals, per a servir-lo.

— Doncs el veí d'aquí sobre es diu Duviñals i és de Canàries.

— No ho sabíem, perquè fa tres setmanes que vinguérem aquí. Però ja que és de vostès, aquí el tenen.

No cal dir que donaren aquella galdosa figura, tan ben descrita per En Darwin, als homes arribats.

I aquests se l'emportaren per a endossar-la al col·lega del tercer pis...

Però el disgust no el varen treure per cap diner del món, perquè el xicot sempre deia:

— A mi sí que el padri en lloc d'enviar-me mona, m'ha enviat mascle i encara, per postres, en mossega sense pietat...

Menys mal que dels cinc durets varen comprar un pa de pessic per a celebrar la fugida del *Sama Rama*, i despedir-se de la mona de cada any, però disposada aquella família en que no entraria a casa seva cap mico, fos de Canàries ni de l'Indostán.

I juraren que d'aquell any en endavant, la Pasqua anirien a Montserrat, per por que no confonguessin els Viñals amb els Duviñals del pis de sobre.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Nota d'abril

Del mas negrós en la vetusta entrada retornen novament els oronells, trobant-hi, igual que antany, en la tornada el niu on infantaren sos novells.

No l'han pas destruït ni la mainada ni el temps l'ha amenaçat amb sos flagells, que l'avi ha cuidat bé durant l'anyada, lliurant-lo de maleses i atropells.

Perxò ara ells]agraïts de tal finesa refilen amb més força en l'escomesa que escolta amb sos néts l'avi amb goig sorprés...

Puig que eixos cants per ell són cants de glòria: Vençut ha estat l'hivern, d'ell la victòria i al Temps pot descomptar-li un altre any més.

LLUÍS SABATÉS VILAR

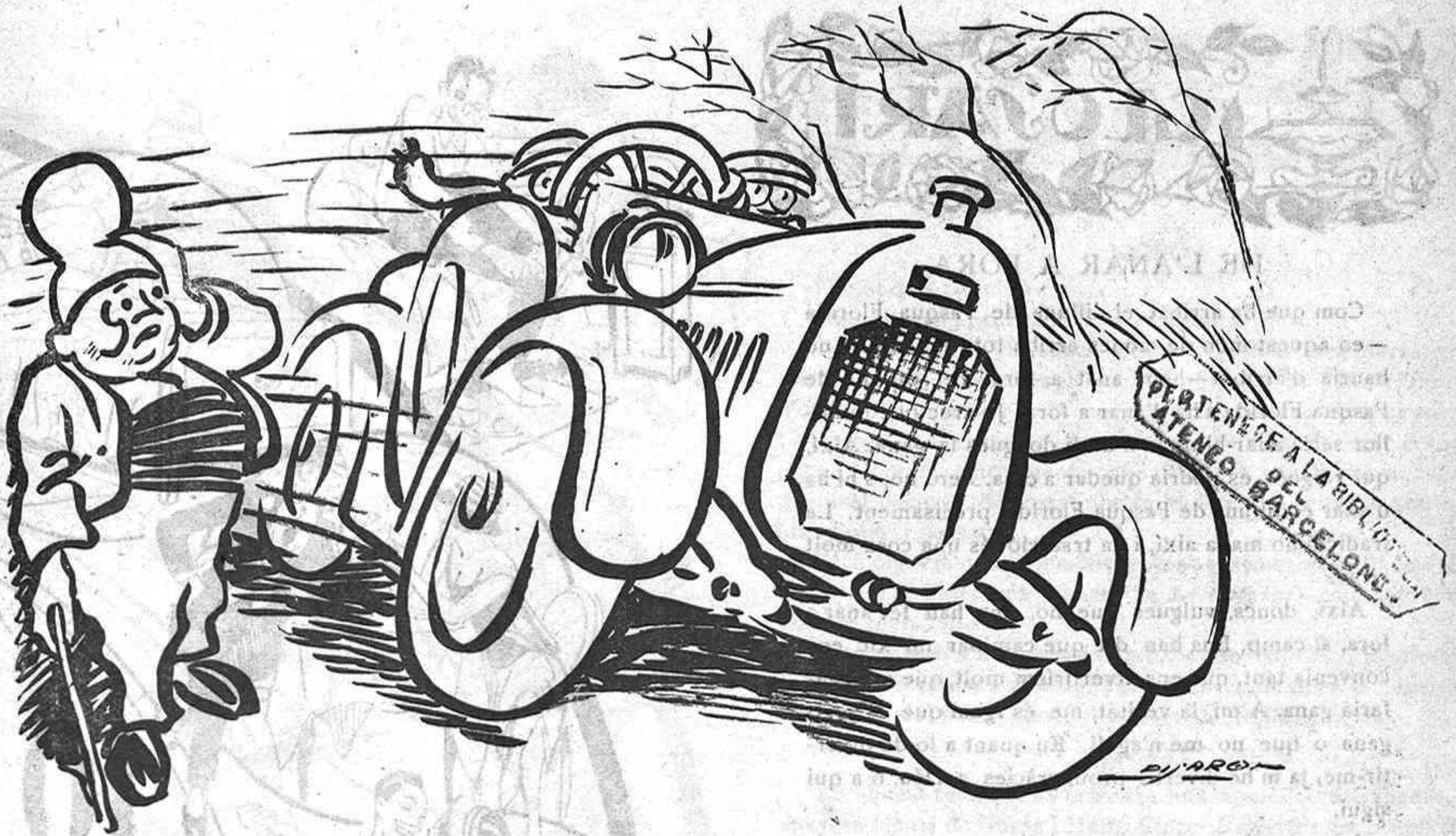

La gent que va al teatre

Setmana Santa. No van tramvies, no van cotxes, no van automòbils. Això ens fa poca gràcia i hem d'anar a peu.

Malgrat aquest contratemps, el nostre amic no es pot, no se sap quedar a casa.

I el nostre amic surt al carrer. Troba a un altre amic. Se saluden, s'agafen del braç, s'otereixen, i accepten, mútuament un cigarret. I baixen Rambla avall.

LO INUTIL DE LA VELOCITAT

—No sé perquè ha d'anar tan depressa aquesta gent rica...
per a no anar en lloc!

Quan el bon barceloní no sap cap on anar, va sempre Rambla avall o Rambla amunt: és igual.

La rambla està plena de gent. L'amic nostre s'estranya:

—Caram, quanta gent hi ha a Barcelona que jo no ho sabia! On deu anar tanta gent?

—Són la gent que hauria d'anar al teatre, i que no hi va. Avui han sortit a passeig, perquè el passejar encara és gratuït. Després, quan trobin algun conegut, li diran: «Ja ho veu, avui que volíem anar al teatre... i no n'hi ha!»

Un bon exemple

Al teatre «Goya», durant l'assaig general de *Bric a Brac*, la revista de l'«Amichatis».

A les butaques, molta gent, massa gent. Als assaigs generals no s'hi hauria de permetre l'entrada a tant públic.

En una llotja, un amic nostre,—aquell amic, el de sempre, el que ens treu de tots els compromisos.

A l'escenari, apareix el quadre de la font, una font monumental, ornada amb belles dones gentilment nues. Al davant d'aquesta font, unes granotes—que són uns noiets habillats amb la vestimenta d'aquests simpàtics amfibis—contemplen l'admirable visió.

El nostre amic diu a un senyor que l'acompanya en la llotja, i que arrufa el nas com qualsevol moralista d'estar per casa.

—Veu? Aquesta revista, encara que no tinguis èxit, hauria sigut profitosa per a una cosa.

—Perquè?

—Per a ensenyar an aquestes criatures que la dona no és un dimoni com li fan creure, sinó tot lo contrari.

AMOR MODERN

—Jo, si tu no m'estimessis, em faria monja? I tu?
—Jo, et pegaria quatre tirs.

l'«Amichatis». El poc diàleg—el necessari—de *Bric a Brac*, és discretíssim, elegant, finament graciós.

Això ressalta més gràcies a la col·laboració a que abans al·ludíem, que aquesta vegada ha sigut encertadíssima i de mà mestra.

Valen molts mils durus aquelles decoracions i aquells trajos, però ademés, són d'un gust, d'una fastuositat incomparables. L'Alarma ha pintat unes decoracions entonadíssimes, molt brillants de color. Les demés, d'En Bulbena i Girbal, d'una factura molt moderna i gentilment arbitrària, acrediten als seus autors com als reis d'aquesta mena d'espectacles.

En la interpretació senyalem, a primer terme, a la Glòria Guzmán, plena de voluntat i de gràcia, a la Fanette Dangreve, molt distingida sempre, a Diana Belli, que balla d'una manera que fa rodar el cap i fins ens fa patir—pobra criatura, un dia es trencarà!—a la Suzy Darbi, molt justa. I a tot els demés, vaja, que com són tants, no ens recordem dels noms.

Bric a Brac és una bona revista.

ESPAÑOL

Fins el dimoni porta banyes és una cosa que ha escrit el senyor Montero - i diem cosa, no en un sentit de despreci, sinó d'ignorància, perquè no sabem com qualificar-la—i que no ens va agradar. Ni al públic tampoc.

I és que l'obra, o lo que sigui, no té un to ponderat, sinó excessiu. Es pesada, llarga la grolleria—que els actors es complauen en accentuar—s'hi fa intolerable.

APOLO

Hem vist, per fi, les famoses ombres en relleu, que tenen cada dia més èxit. Els actors, col·locats rera la cortina, donen la sensació de que abandonen l'escenari i avancen vers l'espectador. Al final d'aquest número apareix una aranya de tal realitat que més d'un surt ha ocasionat al públic. L'altre dia, una senyora, agafada al seu marit i mig desvariejant, cridava:

—Mata l'aranya, Jordi! Mata l'aranya!

La revista *I. K.*, que ha escrit el senyor Manuel Sagrañes, té totes les condicions necessàries a una gran revista i està feta amb força traça i enginy. Si l'autor disposés de més elements, estem segurs de que seria un bon successor del malaguanyat Ferràn Bayés.

CÓMICO

La companyia eqüestre d'aquest teatre és molt aplaudida pel públic.

Han debutat noves atraccions, i això fa que la gent acudeixi al «Cómico» cada dia amb més gust.

PER A ACABAR

En la companyia d'En Caballé, que actua al «Nuevo», hi ha tornat a entrar, com a director, En Segura. Felicitem an En Caballé. Ara sembla que torna al bon camí!

Bob

Elogi de Diana Belli

Aquesta és una dona menuda d'una carnació molt blanca i atinada - la necessària per a cobrir discretament els seus ossos, que també deuen tenir una blancor excepcional—amb els cabells rossos, d'un ros de tabac perfumat d'Orient, amb uns ulls grossos i d'una fugitiva gràcia d'ocell. Nu, el cos

de Diana és una meravella de línia i ritme. Vestit, una meravella d'elegància.

Sortosament per ella no té aquell aire novel·lesc que deu anys enrera creïem advertir en totes les dones: un aire pervers, viciós i fatal... No, no, de cap manera! La seva rialla—una rialla, podríem dir, *en mi bemol* borra en ella aquest prestigi que de comèdia de Frondaie, més bé de Bataille, podria tenir, i l'apropa més a nosaltres. És una rialla que, inconscientment, fa pensar: Criatura! i ens fa vulnerables a totes les tendreses.

Sortosament, tampoc és una dona literària—tal com exigíem que fossin les franceses deu anys enrera—i la seva conversa no fa fortor de llibre o comèdia mediocre: una gràcia, tan sols, aguda en l'observar, un trobar-hi a tot la imatge justa, un xic estafeta per l'amable caricatura. Per exemple, d'un senyor que parla amb gran dificultat, que emeteix la veu mate, enrogallada, diu:

—El parlar d'aquest home, recorda la remor d'un brollador quan no funciona bé!

Ella no és una dansatriu rígida, hieràtica, influenciada per una literatura d'un orientalisme d'estar per casa, tan fàcil a la caricatura, d'un bizantinisme de basar tan a l'alcanç de totes les fortunes. Recordi's, per exemple del que diem, el cas lamentable de Tórtola Valencia. No, Diana Belli no té un precedent en les altres dansatrius que hem conegut nosaltres: en la baiadera Sarah Djeli, en la magnífica Lubow Tchernikewa, en la elegantíssima Antònia Mercè...

Cada dia —aconsellava Goethe— s'ha d'escoltar una bella cançó, llegir una bona poesia, veure un bon quadre i, si pot ésser, dir algunes paraules raonables.

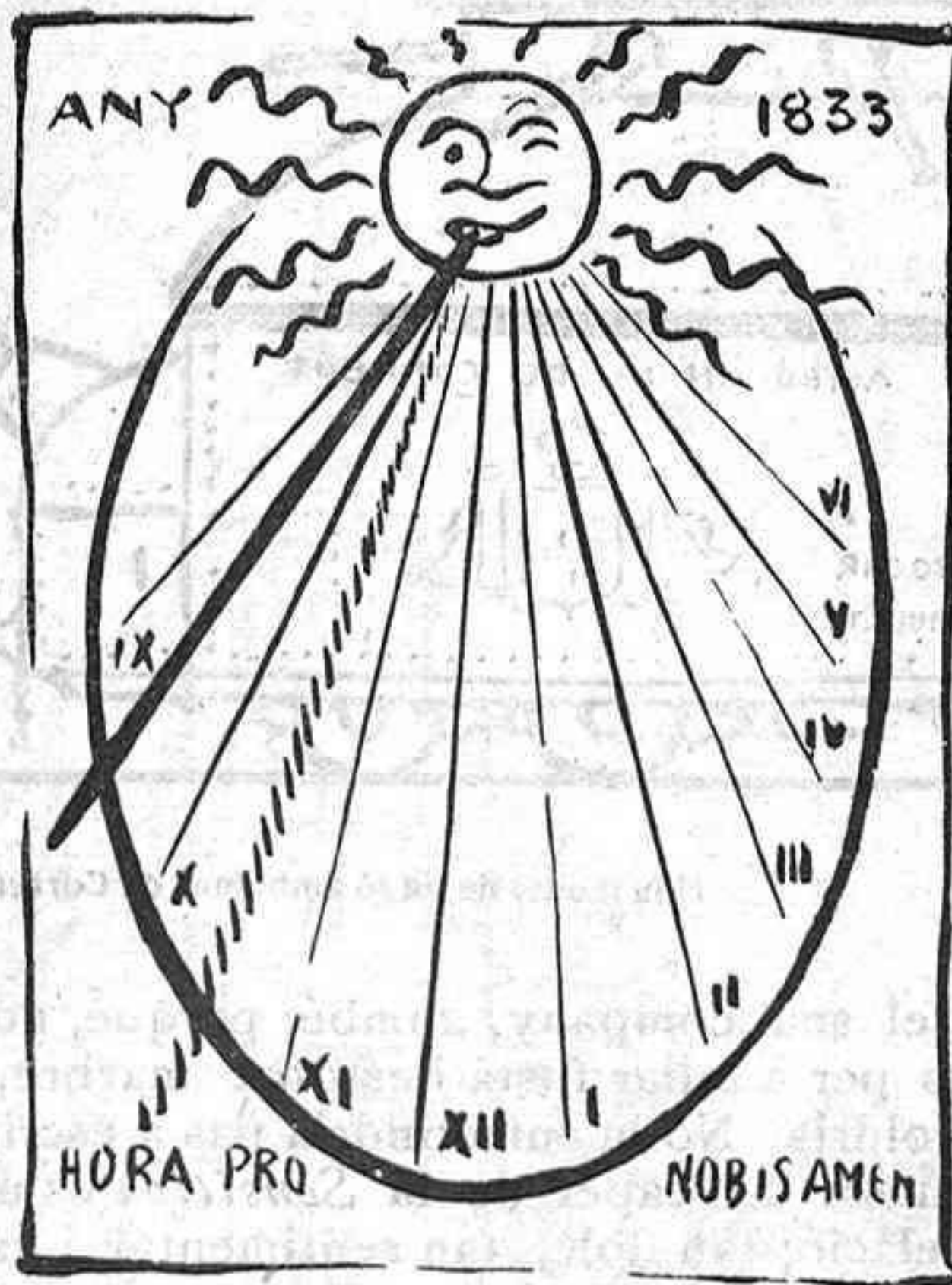
Jo afegiria: I veure ballar a una dona bonica, ja que el ball és l'art primari per excel·lència, donat per Déu a l'home per a que expressés les seves emocions més inefables.

El ball de Diana Belli no és tan solemne com el de la Trouhanowa, o el de la Karsavina, no és un ball litúrgic i pompós: és un ball de juguina, clar, somrient, amable, efímer. Ella dansarà la *Mort del cigne* de Saint Saëns, o es trasfigurarà en una pantera, o serà presa per un corsari. El possible drama d'aquests balls no serà més que una festa de ritme i de color per als nostres ulls.

Però així ha d'ésser. L'home ha de procurar fugir de la tragèdia en totes les seves manifestacions i donar-se a lo més plaent de la vida, a lo que la fa perdonable: una fina alegria, una clara música, unes belles flors, una boca de dona...

LLUÍS CAPDEVILA

FUTBOL

Barcelona (reserva) - Ossasuna.

Fou aquest un partit que si durant la primera part no féu entusiasmar a la nombrosa concurrència que hi havia al camp de Les Corts, a la segona, per l'energia que uns i altres posaren en el joc per a aconseguir la victòria, ens féu passar uns bons moments.

Els del *Ossasuna* són uns xicots que posen en el seu joc totes les característiques del norteny: entusiasme, energia, cobdícia, i si afegim la roblesa de tots ells, no és d'estranyar que conquerissin les simpaties del públic.

Assenyalen per llur actuació com a millors el porter i el davanter-centre, un senyor jugadoraç.

Els «reservistes» aguantaren l'empenta i en molts moments foren dominadors, però no aconseguiren entendre's com en ells és costum. Els millors els defenses i l'Aparici...

El resultat fou un empat a un goal.

L'àrbit, senyor Reguera, complí.

BOXA

Es tractava del combat Sáez-Alís i, naturalment, el públic acudí com un sol home al camp antic del *Barcelona*. Ara, si diem que l'organització fou un èxit baix tots els aspectes, i que els que hi assistírem poguérem fruit dels dos aspectes de la boxa: l'elegant representat per En Cola i En Sáez, i el de la «Contundència» per En Gironés i En Martínez, compendran perquè en sortiren tan satisfets.

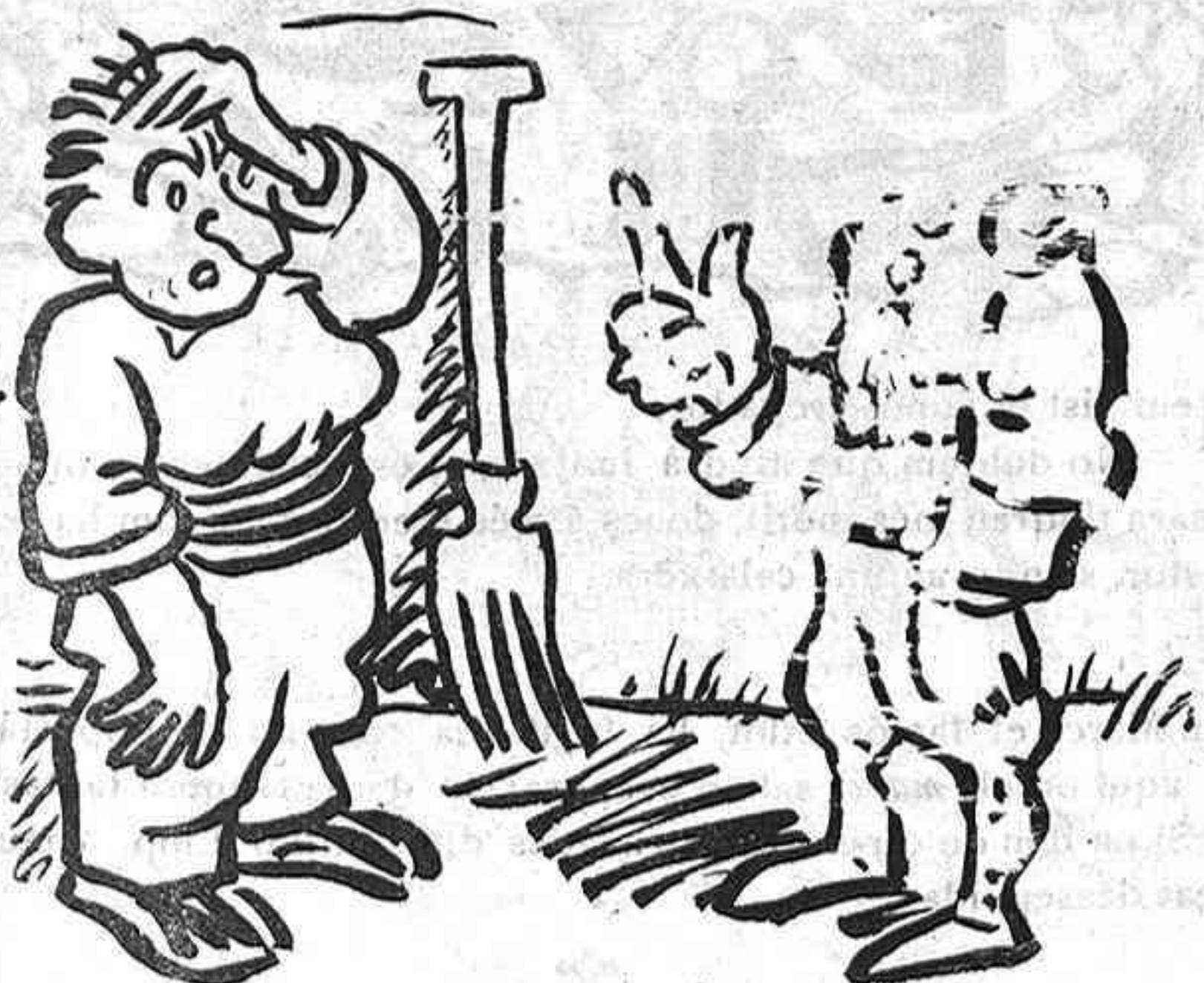
Els aperitius del gran combat ens foren servits: pels d'En Bruguer-Català, en el que s'hi vegé de tot i que guanyà el primer per punts; Blasco-Cola, en que aquest ens demostrà de nou ésser el boxejador correcte i científic que ja coneixem, però que no «pega», tot i comptant amb el cognom, com el seu contrari, que s'emportà la victòria per punts, i pel d'En Gironés-Fontanelle, combat que guanyà el de Gràcia com i quan va volguer, per k. o., com és costum en el de casa i per a no variar.

El de l'emoció, el desitjat Alís-Sáez, fou guanyat pel primer per punts, després d'una lluita disputadíssima, de veritable campionat, en la que es posà de manifest que el simpàtic Peret és el rei de l'esquiva, però que l'Alís, avui dia, és imbatible. (Parlem dels boxejadors d'aquí, eh?)

No volem passar endavant sense citar el nom d'En Casanovas, que jutjà el combat, enèrgic i decidit en tots moments.

El final de la reunió constituí altre èxit pel campió del pes lleuger, l'Hilari Martínez, que, davant d'En Janot, es convertí en una màquina de pinyes que el francès no pogué resistir, restant k. o. al segon round. En aquest combat, l'àrbit senyor Munich, posà de manifest llurs sentiments humanitaris en vers el francès, al pronunciar el «fora de combat» abans de temps. Què hi farem

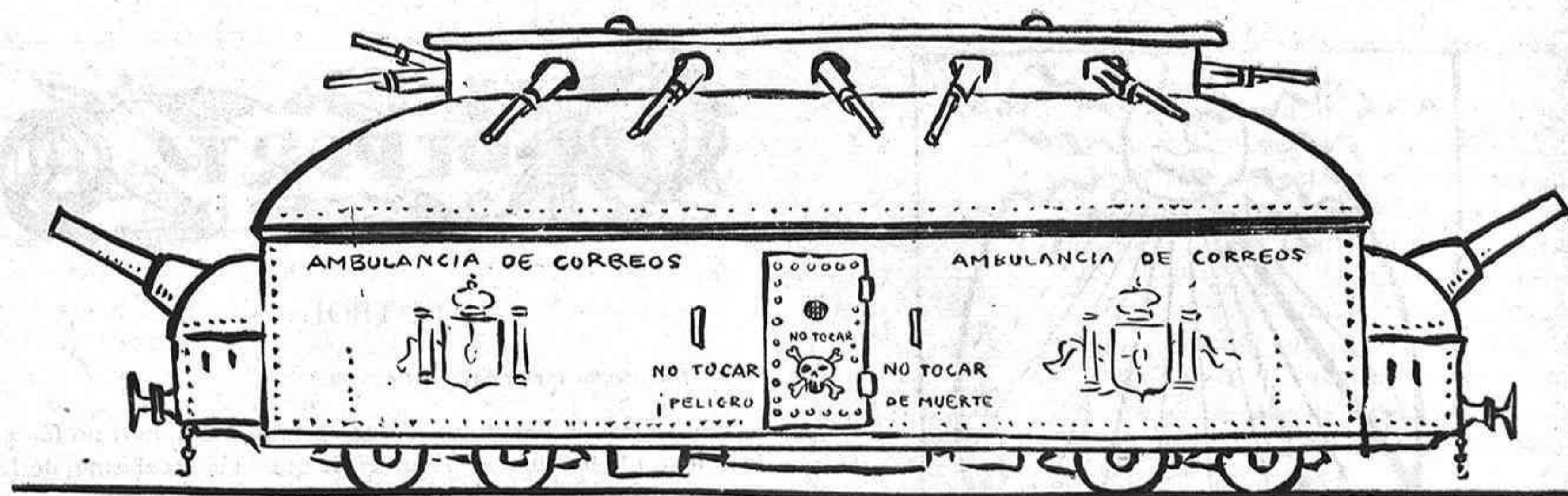
FERRÀN

L'HORA D'ESTIU

- Harás que el reloj adelante una hora, entiendes?
- Ai, Déu meu que patirem! Però que no ho veu que és de sol?

Aquest número ha passat per la pre-
via censura militar

PER A EVITAR TRAGÈDIES

Nou model de vagó ambulant de Correus!

Xerrameques artístiques

DE L'ART DE LA BUCÒLICA

Amb motiu de la Pasqua Florida, han sigut inaugurades a Barcelona unes quantes exposicions d'art, d'aquelles que deixen satisfet com un bon dinar al «Mas Guimbau» o a la «Font del Ferro», després d'una llarga excursió per la serra de Collcerola.

A les «Galerías Layetanas» n'hi ha dues; una de polida, fina, delicada, guarnida per En Ferrater, i una altra d'eixuta, ferèstega i cantelluda, obra tota ella d'En Lasplenas.

En Ferrater és un jardiner aficionat, que passa la mà per la cara a molts professionals dels que paguen patent per a exercir l'ofici: l'apunt de la *Serra de Colomes* resulta una cosa exquisida, el *Safareix de Cà'n Dalmau* dona ganes de tirar-s'hi de cap, ei, a l'istiu, i l'*Interior del Cau Ferrat*, amb son misteri blavis, convida al repòs i a la meditació. Les demés pintures ajustades i boniques; està clar! Com que estan ben tractades treuen ufana elles soles.

En Lasplenas no sembla un jardiner, sinó un terrassà; li agraden els roquicers i les terres de conreu i no s'esforça gaire en fer-les atractives; tal com li surten ja les troba bé. Jo d'ell m'hi miraria una miqueta més; «qui fa un cove fa un cistell» i té exposats uns quants covenets que ens el presenten com un artista traçut i espontani, per exemple: *Capvespre*, *Amposta i l'Ebre*, *Nota de tardor*, tres pintures d'aquelles de «granota, fica't al cove».

A les «Galerías Arenas» hi han arribat dos valencianets que es porten la salsa; En Bartomeu Mongrell i En Carmel Vicent, el primer un pintoràs de punta i el segon un escultor d'empenta. Quina lliçó per al nostre jovent que vol arribar i moldre, que els hi donen aquests dos artistes tan mascles i tan estudiosos.

En Mongrell dibuixa com un home i pinia com dos homes, amb uns colors encesos que fan pampel·lues talment; la persona, la fruita i els pollastres, surten de les seves mans que enamoren de fermes i de bonics: els pollastres, sobretot! Hi ha un noi que en té un parell que només els hi manca el parlar; el cantar volia dir! Quin arròs s'hi podria fer! i quins *Brindis* al darrera, a casa de *La Padrina!*

Aquest Mongrell em sembla que està emparentat amb aquell que va dir: *Veni, vidi, vinci*. Oh, i en Vi-

centet, el seu company, també, perquè, noi, té unes manetes per a tallar fusta i estobar marbre, que per mi les voldria. No m'entretindria pas a escriure «Xerrameques». El capet de la *Sensitiva* és una delícia de modelació; tan dolç, tan sentimental i tan flonjo; també és bonic el desnú de talla i un caparró de nen que fa el *peterrell*.

D'això en dic artistes!

**

També a «La Pinacoteca» hi ha un xicot que es fa treure el barret, amb una col·lecció de gravats al boix i de pintures; N'Antoni Ollé Pinell, el qual fa ambdues coses amb tanta traça com inclinació. És un entusiasta de la restauració dels gravats al boix, especialment per l'il·lustració de llibres, perquè conserven la personalitat de l'autor. I cal donar-li la raó, després de veure els *boixos* de mostra. Per la pintura hi té grapa; sap trobar els termes bonics i pintar-los amb un bon sentit de l'hora i del lloc: *Alsines*, *La segla* i la vila de *Tossa*, vista al matí i a la tarda, són paisatges que poden anar a tot arreu i fer un bon paper.

Res, que aquest Ollé, ja és de l'olla.

C. ARBÓ

Hem vist el famós trepador.

No dubtem que tindrà imitadors, especialment molts que encara tindran més mèrit, doncs a més d'enfilar-se com ha fet En Nestor, s'enduran una calaixera.

◇◇

En Marc, el famós atlot, ha fugit. La cosa no té importància aquí on els *marcs* saben evaporar-se d'una manera fantàstica.

Si en lloc de dir-se Marc s'hagués dit Conill o Llop, l'haurien caçat desseguida.

◇◇

Un aixerit empresari de teatres no ha pagat als còmics.

Això no és la primera, ni segona, ni centèsima vegada que passa.

L'HOMME MOSCA

Lo més xocant és que aquests enganyats, demà que aquest *mal* senyor (i diem mal perquè no ha pogut pagar) formarà nou elenc i els borreguets hi tornaran amb força alegria.

Res. Coneixem massa als còmics per a creure que quan s'enfaden fan comèdia.

En un trimestre el Comitè Peritari sols ha rebut una denúncia sobre el Grup I, o sia el de Banca i Borsa.

Es veu que la Pau regna a la Varsòvia bancària.

Això és un goig pels dependents. .

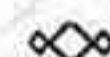
No tot havien d'ésser Espanyols de Crèdit i Marquesos de Persianes.

No han indultat al *poeta*.

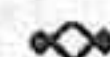
No perdem les esperances i

Mentre hi ha vida, hi ha esperança... pot ésser fàcil que hi hagi indult.

En un poble al pendre posició dels càrrecs l'Ajuntament nou, ha dimitit tot.

Són els que ho han entés millor.

Volien certes animetes cristianes tancar a una velleta al Manicomí de Sant Boi, tenint les facultats mentals en normal estat.

No és la primera que ha passat calvari igual, mercès a la intervenció de genteta amb unghes de corb...

Però aquesta vegada el tret els sortirà per la culata.

A Villena existia una partida de carteristes.

A Baracaldo uns sàtirs assassinen a una noia de dotze anys.

A Andalusia assalten al tren i maten als oficials de Correu. Es veu que a totes paris es couen faves.

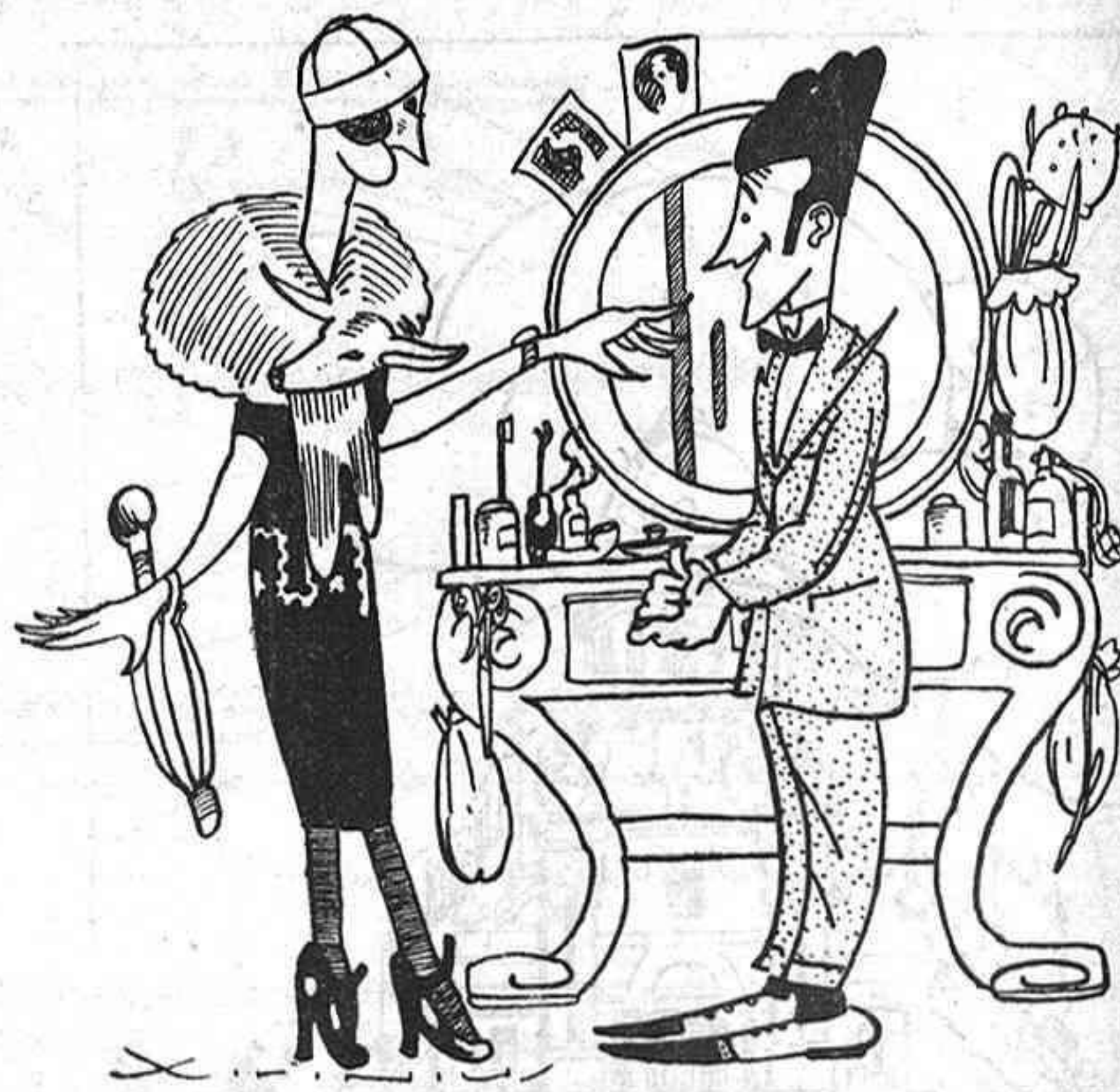
CÀNEVAS

—Com s'enfila! Sembla un regidor!

LA MISERIA

—Avui no sé on anar a dinar.
—Vés al Ritz, si et sembla!

LA MODA

—Que fan la manicura a la cara?
—No, senyora, però si vol li farem una caricatura!

LO DEL ATRACO

—I jo que hi tenia una carta dient que no m'esperessin a sopar!

Han donat el nom de Marquès de Foronda a un carrer de Barcelona.

Ho trobem molt enraonat.

Molts artistes barcelonins, dels de la sort, mancats d'Exposició de Primavera, s'han apressat a concórrer a la Nacional, de Madrid.

Ai, ai; no havíem quedat en que allò de les medalles era una comèdia?

Ja és ben cert, ja, que en aquest món qui no pot segar, espigola.

Ha sortit *La Novela del Obrero*.

Un altre dia sortirà *La Novela del Rico*.

I després *La Novela del Menestral*.

Res. Sortirà novel·la per a totes les classes socials.

Ha anat a l'Havana En Goicoechea.

Es diu que donarà conferències.

No sabem de què parlarà.

Però el millor tema seria tractar «De les pells d'angora caçades a ple setembre»

S'ha declarat infecta una part de vecina.

Jo crec que aquesta infecció animal està extesa per tot arreu, i tots en patim si una nova higiene no hi posa remei.

Sembla mol fàcil saltar a la barrera.

Però n'hi han que no la salten ni que en sàpiguen, perquè no estant disposats a fer de *clomw*.

La majoria de *cafeteres* eren a l'ofici de la Catedral...

Res. Que allò semblava el saló de conferències de la sala de Cà'n Garriga i Nogués.

La típica Rambla és una porqueria, i això cal que la Comissió d'Abastaments se'n cuidi.

També manca molta carn de bou. Cal que la Comissió de Cultura ho tingui en compte.

A més, els drets de cementiri són una de les deshonres més grans de la urb, car és robar el diner als ciutadans. Cal que la Comissió de Juntes de Museu se'n preocupi.

Perquè amb les persones enteses que tenim a l'actual Consistori poden fer una tasca lloable, mereixedora que aixequem als regidors una estàtua amb un cap més gros que els que hem tingut fins ara.

OBRA DE GRAN ACTUALIDAD

IRWHING

La radiotelefonía al alcance de todos

El misterio de las transmisiones radiotelegráficas al alcance de todas las inteligencias
 Modelos, dimensiones y croquis para la construcción y montaje de los aparatos captosres de
 las ondas emitidas por las más importantes estaciones emisoras de Europa

Traducción de N. Aguilar Muñoz

Un tomo 8.º encuadernado

5 PESETAS

MISTERIOS DEL TOCADOR

(Para ser hermosa)

por la

Marquesa de Passy

Un tomo octavo

3 pesetas

ALGO

Colección de poesías
 de J. M.ª BARTRINA

EDICIÓN DECORADA

6 PESETAS

OBRAS DE

D. Pedro Antonio de Alarcón

El Escándalo	5 pesetas
El Sombrero de Tres Picos	4 »
El Niño de la Bola	5 »
El Capitán Veneno	4 »
El Final de Norma	5 »
La Pródiga	5 »
Novelas Cortas (primer tomo). <i>Cuentos amatorios</i>	5 »
Novelas Cortas (segundo tomo). <i>Histo- rietas nacionales</i>	5 »
Novelas Cortas (tercer tomo). <i>Narra- ciones inverosímiles</i>	5 »
Cosas que fueron	5 »
Juicios literarios y artísticos	5 »
Viajes por España.	5 »
La Alpujarra	6 »
Poesías serias y humorísticas	5 »
De Madrid a Nápoles (dos tomos)	10 »
Diario de un testigo de la Guerra de Africa (dos tomos)	10 »
Ultimos escritos	5 »

BARÓN DE HOLBACH

DEL PLACER

de la Felicidad
 y de la Muerte

Un tomo: Ptas. 2

GUIAS REGIONALES CALPE

LEVANTE

(Provincias valencianas y murcianas)

por ELIAS TORMO

17 planas en color y 14 planas de ciudades y 11 de monu-
 mentos en negro

Un tomo 8.º encuader-
 nado en tela flexible.

25 pesetas

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebalxes.

- VANITAT

—Qualsevol diria que sóc la Primavera de Botticelli, oi? Doncs, mirin, misteris de la moda, sóc la filla d'un vulgar fabricant de teixits!